

Rapport

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat een ambtenaar van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland hem op 30 juni 2007 heeft aangehouden.

Tevens klaagt verzoeker erover dat deze ambtenaar hem heeft geboeid, alvorens hij naar het politiebureau werd overgebracht.

Beoordeling

Algemeen

1. Verzoeker bevond zich op 30 juni 2007 rond 2.25 uur samen met een vriend op de Leidsekruisstraat te Amsterdam toen een fietser tegen een groepje toeristen aanreed. Er ontstond wat consternatie en al gauw was er politie aanwezig.

De fietser werd door de politie meegenomen en verzoeker ging ter plaatse om te kijken wat er gebeurde. De politie vorderde hem om naar achteren te gaan en verzoeker ging de discussie aan over de betekenis van het woord "vorderen". Hierop duwde betrokken politieambtenaar P. verzoeker driemaal naar achteren. Verzoeker vroeg P. om zich te identificeren, waarna verzoeker naar eigen zeggen hardhandig in de boeien werd geslagen en werd meegenomen naar het politiebureau. Verzoeker stelde dat zijn linkerpols en beide schouders door de aanhouding zijn geblesseerd.

2. Diezelfde dag diende verzoeker een klacht in bij de politie over onder meer de aanhouding en het feit dat hij geboeid was afgevoerd naar het politiebureau.

3. Op 29 augustus 2007 ontving verzoeker van het CJIB een bekeuring van €130,00, wegens het in staat van dronkenschap belemmeren van het verkeer, het verstoren van de orde dan wel het bedreigen van de veiligheid van anderen.

Verzoeker betaalde dit bedrag niet en liet de zaak voor de rechter komen.

4. Bij brief van 1 september 2007 aan de klachtencommissie stelde verzoeker dat er bepaald geen sprake was van dronkenschap, er ook geen sprake was van het daadwerkelijk belemmeren van het verkeer (omdat er geen verkeer aanwezig was). Voorts stelde verzoeker dat hij de orde niet had verstoord en dat juist de politie veel lawaai had geproduceerd en geweld had gebruikt. Verder stelde hij dat er wel degelijk sprake was van het bedreigen van de veiligheid van anderen, maar dat dit zijn gezondheid betrof.

Volgens verzoeker stond op de gele bon die hij van politieambtenaar P. uitgereikt had gekregen dat hij de orde had verstoord.

5. Op 26 november 2007 vond er tussen verzoeker, politieambtenaar P. en een klachtbehandelaar een bemiddelingsgesprek plaats. Tijdens dat gesprek zou P. volgens verzoeker gezegd hebben dat hij verzoeker had aangehouden wegens openbare dronkenschap.

6. Verzoeker liet de klachtencommissie bij brief van 4 april 2008 weten zijn klacht te willen voortzetten.

7. Bij brief van 13 mei 2008 liet de korpsbeheerder verzoeker weten de klachtbehandeling op te schorten omdat verzoeker nog voor de rechter moest verschijnen.

8. Nadat de officier van justitie verzoeker had gedagvaard sprak de kantonrechter verzoeker op 15 juli 2008 vrij omdat het ten laste gelegde feit niet bewezen kon worden geacht.

9. Bij brief van 15 juli 2008 verzocht verzoeker de korpsbeheerder het onderzoek naar zijn klacht te heropenen.

10. Bij brief van 10 januari 2009 zond verzoeker de klachtencommissie een getuigenverklaring van de vriend, die bij het incident aanwezig was geweest.

In deze verklaring van Mu. staat vermeld dat zowel M.(verzoeker) als Mu. niet eenmaal hebben geweigerd mee te werken met politieambtenaar P. en evenmin geweigerd hebben zijn orders op te volgen. Ook zouden zij de autoriteit van P. niet in twijfel hebben getrokken, aldus Mu.

Volgens Mu. heeft hij P. meerdere malen duidelijk gemaakt dat hij zou voldoen aan de verzoeken van P. en dat toen hij daar reeds gehoor aan gaf, P. door bleef gaan met het wegduwen en slaan van M. en Mu.

11. Op 4 maart 2009 bracht de klachtencommissie advies uit aan de korpsbeheerder. In dit advies staat vermeld dat verzoeker had verklaard dat hij zich uit sensatiezucht en nieuwsgierigheid met de zaak rondom de aangehouden fietser had bemoeid en een taalkundige discussie was gestart omdat P. "zich bediende van verwarrend Nederlands". Verzoeker had verklaard dat hij het recht heeft om iemand attent te maken op taalfouten. Er was een discussie ontstaan over de betekenis van het woord "vorderen", waarvan P. op dat moment niet gediend was. P. had verzoeker gevraagd om een paar meter achteruit te gaan en toen verzoeker dat niet deed, had hij hem enkele malen naar achteren geduwd door met zijn elleboog tegen diens borst te stoten. Het was de commissie niet gebleken dat verzoeker hierdoor geblesseerd was geraakt.

P. had verklaard dat verzoeker en zijn vriend zichtbaar en hoorbaar onder invloed van drank waren. Verzoeker sprak zeer luid, rook naar het inwendig gebruik van alcohol en zijn ogen waren bloeddorlopen.

Verzoeker had erkend dat hij zes eenheden bier had gedronken en door zijn recalcitrante en arrogante attitude kennelijk de irritatie van de politie had gewekt.

P. had verzoeker enkele malen gezegd dat hij hem zou aanhouden en overbrengen naar het politiebureau als hij geen gehoor gaf aan de vordering en toen verzoeker niet wegging, had P. hem aangehouden. Ten behoeve van het vervoer was verzoeker geboeid.

De klachtencommissie oordeelde als volgt. Het was haar bekend dat in de omgeving van het Leidseplein een “geen-tolerantie-beleid” wordt gevoerd, waarbij ook bij verbale incidenten tot aanhouding wordt overgegaan. Verzoeker is aangehouden omdat hij zich, onder invloed van alcohol, bemoeide met het politieoptreden en op herhaalde vordering van de politie niet weg wilde gaan, maar bleef discussiëren. Daarmee verhinderde verzoeker de politieambtenaren hun werk te doen. De politie had hem met enige dwang achterwaarts geduwd. Daarbij was naar het oordeel van de commissie geen disproportioneel geweld toegepast.

De commissie oordeelde dat verzoeker op de verkeerde plaats en het verkeerde moment een discussie voerde met de politie over een bepaald woordgebruik en dat hij door zijn irritante gedrag het optreden van de politie aan zichzelf te wijten heeft. De commissie acht de aanhouding om die reden niet onbehoorlijk. Daaraan doet niet af dat verzoeker door de kantonrechter is vrijgesproken, aldus de commissie.

Voorts oordeelde de commissie dat de combinatie van verzoekers halsstarrig volgehouden uitdagende houding, het gebruik van alcohol en de plaats en het tijdstip van de aanhouding ('s nachts in het uitgaansgebied met veel publieke aantrekkingskracht), het rechtvaardigen dat verzoeker om veiligheidsredenen voor het vervoer naar het politiebureau werd geboeid.

De commissie adviseerde de korpsbeheerder de klachten ongegrond te verklaren.

12. Bij brief van 13 maart 2009 liet de korpsbeheerder verzoeker weten het advies van de klachtencommissie op te volgen en de klacht ongegrond te verklaren.

13. Verzoeker was het met het oordeel van de korpsbeheerder niet eens en wendde zich tot de Nationale ombudsman. De concrete situatie waar het hier om gaat is specifiek in die zin dat het een incident betreft in het drukste uitgaansgebied van Amsterdam op een van de meest drukke momenten tijdens een van de uitgaansnachten.

Om een goede indruk te krijgen van de omstandigheden waaronder de politie moet werken, hebben twee medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman in de nacht van 26 op 27 september 2009 (van zaterdag op zondag) een dienst meegelopen met de politie op en rondom het Leidseplein. Het was opvallend dat er veel mensen op straat aanwezig waren, waarvan na middernacht een heel groot deel kennelijk te veel gedronken had. Vanuit het publiek werd de politie op allerlei wijze aangesproken variërend van "hé

kanarie" (vanwege de gele vestjes) tot "vieze kankermongolen". Ook bemoeiden veel mensen zich vrijwel continu met de politie en verzoeken om gewoon door te lopen dan wel weg te gaan, werden vaak in de wind geslagen. Bovendien bleef een groot aantal mensen in de weg staan wanneer een politiebusje (al dan niet met zwaailicht en sirene) aan kwam rijden; men ging gewoonweg niet opzij.

De medewerkers hebben gezien dat een aanhouding die op zich "klein" begon vervolgens makkelijk kon escaleren doordat omstanders zich ermee bemoeiden en probeerden de aanhouding en overbrenging te belemmeren.

Kortom; de medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman hebben geconstateerd dat veel mensen - waarvan een groot deel onder invloed was van alcohol - geen enkel respect toonden voor de politie.

De politie, die in zeer groten getale aanwezig was, trad stevig op en er vonden die nacht ruim 20 aanhoudingen plaats. Toch werden er ook waarschuwingen gegeven en werd er niet altijd meteen tot aanhouding dan wel het uitschrijven van een proces-verbaal overgegaan.

Op basis van de impressie is het aannemelijk dat de politie reden ziet om krachtig op te treden en om in sommige situaties het niet te laten bij woorden, maar gebruik te maken van specifieke politiebevoegdheden.

I. Ten aanzien van de aanhouding

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de politie hem op 30 juni 2007 heeft aangehouden. Volgens hem is hij aangehouden omdat hij betweterig was, hetgeen volgens hem geen reden voor aanhouding is.

2. De korpsbeheerder heeft de Nationale ombudsman bij brief van 26 mei 2009 laten weten bij zijn eerdere oordeel te blijven, dat gebaseerd is op het advies van de klachtencommissie. De korpsbeheerder acht de klacht ongegrond.

Voorts heeft de korpsbeheerder desgevraagd laten weten dat verzoeker is aangehouden voor artikel 426 Wetboek van Strafrecht (zie Achtergrond, onder 3.1).

Op de vraag wat het "geen-tolerantie-beleid" inhoudt, heeft de korpsbeheerder gesteld dat er in principe tegen alle overtredingen wordt opgetreden, inclusief verbale incidenten. De korpsbeheerder heeft laten weten dat de politie in de omgeving van het Leidseplein het gezag heeft terugveroverd. Dit moet volgens de korpsbeheerder zo blijven en ter ondersteuning en borging van de veiligheid van collega's die op deze brandpunten van uitgaansproblematiek werken, wordt op de vrijdag- en zaterdagavonden de RBE

(Regionale Backup Eenheid) ingezet. Deze eenheid werd vroeger de vliegende brigade genoemd, aldus de korpsbeheerder. Op het moment dat zij wordt ingezet, treedt zij groepsgewijs op. Het is niet de bedoeling dat zij ingezet wordt als ME.

3. Betrokken politieambtenaar P. heeft op 3 september 2009 onder meer tegenover een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman verklaard dat hij zijn collega's in de nacht van 30 juni 2007 afschermde, die iemand aan het aanhouden waren in de Leidsekruisstraat. Verzoeker kwam er samen met zijn vriend aan en zij kwamen duidelijk op het rumoer van de aanhouding af. P. had hen gezegd dat ze niet verder mochten lopen omdat collega's daar hun werk aan het doen waren. Volgens P. wilde verzoeker zich niet weg laten sturen en wilde hij alleen maar antwoord op zijn vragen hebben. P. heeft verklaard op straat niet in discussie te gaan met mensen die uit de kroeg komen. Verzoeker vond dat hij het recht had om door te lopen en ging met P. in discussie, aldus P. Hierop had P. tegen verzoeker gezegd dat hij weg moest gaan, dat hij verzoeker anders zou vorderen om weg te gaan en dat hij hem zou aanhouden als hij niet aan die vordering voldeed. Verzoeker ging ondanks de waarschuwingen niet weg en P. ging tot aanhouding over. P. heeft verzoeker echter aangehouden wegens het in het in staat van dronkenschap belemmeren van het verkeer, het verstoren van de orde dan wel het bedreigen van de veiligheid van anderen. De reden dat P. hiervoor had gekozen, was dat het administratief gezien minder werk kostte en de gevolgen voor verzoeker kleiner waren. Nu was verzoeker er met een bekeuring afgekomen en kon hij na één of twee uur weer naar huis, aldus P.

Dat er sprake was van openbare dronkenschap, bleek uit het feit dat verzoeker rood doorlopen ogen had en naar alcohol rook. Verzoeker was niet laveloos en kon normaal op zijn benen staan, maar was wel aangeschoten, aldus P.

4. In zijn reactie van 8 oktober 2009 heeft verzoeker gesteld dat hij zich helemaal niet richting de aanhouding begaf, maar dat hij meteen naar politieambtenaar P. was gelopen. Volgens verzoeker is hij bovendien meteen naar achteren gegaan, mede doordat hij hardhandig werd weggeduwd door P. Voorts heeft verzoeker gesteld dat P. hem op geen enkele wijze heeft gewaarschuwd om weg te gaan.

Beoordeling

5. Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten worden gerespecteerd. Het recht op persoonlijke vrijheid is gewaarborgd in de Grondwet en in internationale verdragen (zie Achtergrond, onder 1.). In de wet is geregeld in welke gevallen de overheid een burger zijn vrijheid mag benemen. Zo bieden de artikelen 53 en 54 Sv. een wettelijke basis voor aanhouding van een verdachte (zie Achtergrond, onder 2.)

6.1 Om een persoon te kunnen aanhouden dient er sprake te zijn van een redelijk vermoeden van schuld aan enig strafbaar feit. Verzoeker is aangehouden wegens het in

staat van dronkenschap belemmeren van het verkeer, het verstoren van de orde dan wel het bedreigen van de veiligheid van anderen (artikel 426 Sr., zie Achtergrond, onder 3.1).

De Nationale ombudsman betwijfelt of artikel 426 Sr. een grondslag voor verzoekers aanhouding kon zijn. Politieambtenaar P. heeft immers verklaard dat verzoeker niet laveloos was, maar wel aangeschoten.

6.2 Ingevolge de APV van Amsterdam is een ieder verplicht om op bevel van de politie zijn weg te vervolgen of zich van de plek te verwijderen indien er sprake is van samenscholing, ongeregelde heden, ordeverstoringen of samenkomsten (zie Achtergrond, onder 3.2).

In dit geval was er sprake van een aanhouding waarop het publiek afkwam. Politieambtenaar P. heeft verzoeker gevraagd dan wel gevorderd weg te gaan. Zoals verzoeker zelf ook heeft gesteld, ging hij op dat moment de discussie met P. aan over de betekenis van het woord vorderen. De Nationale ombudsman oordeelt dat ook indien het verzoeker niet duidelijk was wat P. bedoelde met "vorderen", het verzoeker alleszins duidelijk moest zijn dat hij zich van de plek diende te verwijderen. P. had verzoeker immers gevorderd om weg te gaan.

Nu er ingevolge de APV een uitdrukkelijke bevelsbevoegdheid voor de politie bestond, maakte verzoeker zich schuldig aan het niet opvolgen van een ambtelijk bevel, dat strafbaar is gesteld in artikel 184 Sr. (zie Achtergrond, onder 3.3). Er was dus wel degelijk een wettelijke basis om verzoeker aan te houden. Dat verzoeker betweterig was, zal ongetwijfeld een rol bij de aanhouding hebben gespeeld. Verzoeker diende zich echter te realiseren dat wanneer de politie tot aanhouding overgaat, er geen tijd is om met het publiek in discussie te gaan. Zeker gezien de grote hoeveelheid mensen die zich 's nachts in dit uitgaansgebied bevinden, waarvan een heel groot deel in beschoonen dan wel dronken toestand, is het van groot belang dat een aanhouding zo snel mogelijk is volbracht, om escalatie te voorkomen. Nu verzoeker niet voldeed aan de vordering om zich van de plaats te verwijderen, mocht P. in de gegeven omstandigheden tot aanhouding van verzoeker overgaan. Het was juist geweest indien verzoeker was aangehouden wegens overtreding van artikel 184 Sr., in plaats van 246 Sr, nu verzoeker volgens P. "slechts" aangeschoten was. Desondanks is de Nationale ombudsman van oordeel dat niet kan worden gesteld dat het recht op persoonlijke vrijheid onvoldoende is gerespecteerd.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

II. Ten aanzien van het boeien

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de politie hem heeft geboeid, alvorens hem naar het politiebureau te vervoeren.

2. De korpsbeheerder heeft bij brief van 26 mei 2009 verwezen naar zijn eerdere oordeel, dat is gebaseerd op het advies van de klachtencommissie, en acht de klacht ongegrond.

De korpsbeheerder heeft verder laten weten dat verzoeker volhardde in zijn halsstarrige, recalcitrante en uitdagende houding. Het feit dat verzoeker is geboeid, wordt gerechtvaardigd door het alcoholgebruik van verzoeker in combinatie met de plaats en het tijdstip van de aanhouding, aldus de korpsbeheerder.

3. Betrokken ambtenaar P. heeft op 3 september 2009 onder meer verklaard dat in geval van aanhouding van een persoon in het "geen-tolerantie-gebied" over het algemeen standaard wordt overgegaan tot het aanbrengen van handboeien. Dit is voor de veiligheid van collega's en de veiligheid van de aan te houden persoon. Toch worden er in dit gebied nog wel uitzonderingen gemaakt, aldus P.

Het irritante gedrag van verzoeker heeft meegespeeld bij de beslissing om hem te boeien, aldus P. Het verbaal recalcitrante gedrag heeft ertoe geleid dat P. verzoeker had geboeid.

Beoordeling

4.1 Zoals eerder is vermeld, is het een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten worden gerespecteerd. Het recht op onaantastbaarheid van het lichaam is neergelegd in artikel 11 van de Grondwet (zie Achtergrond, onder 4.1). Bij of krachtens de wet kunnen beperkingen op dit grondrecht worden gemaakt. Ook in artikel 8 EVRM is bepaald dat een inbreuk op ieders recht op respect voor zijn privéleven - waaronder mede wordt verstaan zijn lichamelijke integriteit - moet zijn voorzien bij wet (zie Achtergrond, onder 4.2).

4.2 Artikel 22, Ambtsinstructie (zie Achtergrond, onder 5.) geeft een ambtenaar onder bepaalde voorwaarden de bevoegdheid een persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd ten behoeve van het vervoer handboeien aan te leggen. De politieambtenaar moet dan van geval tot geval de afweging maken of de aanwezigheid van veiligheids-risico's het toepassen van de maatregel naar redelijk inzicht rechtvaardigt en moet daarbij rekening houden met het gevaar op ontvluchting of het gevaar voor de veiligheid of het leven van de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, van de ambtenaar of van derden. In de Ambtsinstructie ligt aldus besloten dat het standaard aanleggen van handboeien tijdens het vervoer van een arrestant naar het politiebureau onjuist is. De politieambtenaar moet van geval tot geval de afweging maken of de aanwezige veiligheidsrisico's het toepassen van deze maatregel naar redelijk inzicht rechtvaardigen.

5. Wanneer de politie's nachts in het weekend op of rondom het Leidseplein tot aanhouding overgaat, kan de Nationale ombudsman zich voorstellen dat zij sneller geneigd is over te gaan tot het gebruik van handboeien. Er zijn immers veel omstanders, en een groot aantal mensen is onder invloed van alcohol en/of drugs. Hierdoor wordt de

kans op escalatie vergroot.

Desalniettemin oordeelt de Nationale ombudsman dat het aanleggen van handboeien een individuele overweging moet blijven. In dit geval heeft het verbaal recalcitrante gedrag van verzoeker ertoe geleid dat P. over is gegaan tot het aanleggen van handboeien. Hiermee is niet aannemelijk gemaakt dat verzoeker zich op zodanig wijze tegen zijn aanhouding verzette dat boeien noodzakelijk was. De omstandigheid dat verzoeker irritant was, (naar eigen zeggen) zes biertjes had gedronken en verbaal tegenwerkte, leveren naar het oordeel van de Nationale ombudsman op zichzelf een niet zodanig veiligheidsrisico op dat het gebruik van handboeien was aangewezen.

Het gebruik van handboeien was dan ook in strijd met verzoekers recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland is:

Niet gegrond ten aanzien van de aanhouding.

Gegrond ten aanzien van het gebruik van handboeien, wegens schending van het recht op onaantastbaarheid van het lichaam.

Slotbeschouwing

In de nacht van 29 op 30 juni 2007 vond er in de Leidsekruisstraat te Amsterdam een aanhouding plaats, waar verzoeker op af kwam lopen.

Op en rondom het Leidseplein geldt een zogenaamd geen-tolerantie-beleid, hetgeen inhoudt dat de politie in principe tegen alle overtredingen (dus ook tegen verbale incidenten) optreedt. Middels dit beleid probeert de politie het gezag terug te veroveren.

Gelet op de grote hoeveelheid mensen die 's nachts in de weekenden in het uitgaansgebied aanwezig is, waarvan een heel groot in deel in meer of mindere mate onder invloed van alcohol en/of drugs is, is het begrijpelijk dat de politie stevig optreedt.

In dit geval verzocht c.q. vorderde de politie verzoeker om weg te gaan, omdat collega's bezig waren een persoon aan te houden. Verzoeker ging echter niet weg, maar ging de discussie aan over de betekenis van het woord "vorderen". Hierop werd verzoeker aangehouden.

Door de opstelling van verzoeker werd de politie gehinderd in haar taakuitoefening. Verzoeker heeft zich onnodig naar de plaats van de aanhouding begeven, is een zinloze discussie met de politie aangegaan en weigerde vervolgens weg te gaan. Het is dan ook aan hem zelf te wijten dat hij door de politie is aangehouden. Het is echter niet juist dat verzoeker is aangehouden wegens het in staat van dronkenschap belemmeren van het verkeer, het verstoren van de orde dan wel het bedreigen van de veiligheid van anderen, omdat niet de indruk is ontstaan dat verzoeker daadwerkelijk dronken was. Verzoeker mocht daarentegen wel worden aangehouden wegens het niet voldoen aan een ambtelijk bevel om zich van de plaats te verwijderen.

Het gebruik van handboeien was niet juist, omdat geen reëel veiligheidsrisico aannemelijk was geworden.

Onderzoek

Op 26 november 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer M. te Amsterdam met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland. Omdat op dat moment nog niet duidelijk was of verzoeker strafrechtelijk vervolgd zou worden, nam de Nationale ombudsman de klacht (nog) niet in behandeling. Nadat verzoeker door de rechter is vrijgesproken, heeft de Nationale ombudsman op 13 mei 2009 alsnog een onderzoek ingesteld naar de klacht. De gedraging waarover werd geklaagd, wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland (de burgemeester van Amsterdam).

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor het justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. Tevens werd betrokken politieambtenaar P. een aantal vragen gesteld.

Vervolgens kreeg verzoeker de gelegenheid op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Twee medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman draaiden in het kader van dit onderzoek een nachtdienst met de politie mee op en rondom het Leidseplein te Amsterdam.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reactie van verzoeker gaf aanleiding het verslag op een enkel punt aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Verzoekschrift aan de Nationale ombudsman van 25 maart 2009, met bijlagen over de interne klachtprocedure;
2. Standpunt van de korpsbeheerder van 26 mei 2009, met bijlagen over de interne klachtprocedure;
3. Verklaring van betrokken politieambtenaar P. van 3 september 2009;
4. Reactie van verzoeker van 8 oktober 2009.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1.1 Artikel 15, eerste lid Grondwet:

"Buiten de gevallen bij of krachtens de wet bepaald mag niemand zijn vrijheid worden ontnomen."

1.2 Artikel 5, eerste lid, EVRM:

"1. Een ieder heeft recht op vrijheid en veiligheid van zijn persoon. Niemand mag zijn vrijheid worden ontnomen, behalve in de navolgende gevallen en overeenkomstig een wettelijk voorgeschreven procedure:

- a. indien hij op rechtmatige wijze is gedetineerd na veroordeling door een daartoe bevoegde rechter;
- b. indien hij op rechtmatige wijze is gearresteerd of gedetineerd, wegens het niet naleven van een overeenkomstig de wet door een gerecht gegeven bevel of teneinde de nakoming van een door de wet voorgeschreven verplichting te verzekeren;
- c. indien hij op rechtmatige wijze is gearresteerd of gedetineerd teneinde voor de bevoegde rechterlijke instantie te worden geleid, wanneer er een redelijke verdenking bestaat dat hij een strafbaar feit heeft begaan of indien het redelijkerwijs noodzakelijk is hem te beletten een strafbaar feit te begaan of te ontvluchten nadat hij dit heeft begaan;
- d. in het geval van rechtmatige detentie van een minderjarige met het doel toe te zien op zijn opvoeding of in het geval van zijn rechtmatige detentie, teneinde hem voor de

bevoegde instantie te geleiden;

e. in het geval van rechtmatige detentie van personen ter voorkoming van de verspreiding van besmettelijke ziekten, van geesteszieken, van verslaafden aan alcohol of verdovende middelen of van landlopers;

f. in het geval van rechtmatige arrestatie of detentie van een persoon teneinde hem te beletten op onrechtmatige wijze het land binnen te komen, of van een persoon waartegen een uitwijzings- of uitleveringsprocedure hangende is."

2.1 Artikel 53, eerste lid, Wetboek van Strafvordering:

"In geval van ontdekking op heeter daad is ieder bevoegd den verdachte aan te houden."

2.2 Artikel 54, eerste lid, Wetboek van Strafvordering:

"Ook buiten het geval van ontdekking op heeter daad is de officier van justitie bevoegd den verdachte van eenig strafbaar feit waarvoor voorloopige hechtenis is toegelaten, aan te houden en naar eene plaats van verhoor te geleiden; hij kan ook diens aanhouding of voorgeleiding bevelen."

3.1 Artikel 426 Wetboek van Strafrecht:

"Hij die, terwijl hij in staat van dronkenschap verkeert, hetzij in het openbaar het verkeer belemmert of de orde verstoort, hetzij eens anders veiligheid bedreigt, hetzij enige handeling verricht waarbij, tot voorkoming van gevaar voor levens of gezondheid van derden, bijzondere omzichtigheid of voorzorgen worden vereist, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste zes dagen of geldboete van eerste categorie."

3.2 Artikel 2.1 Algemene Plaatselijke Verordening Amsterdam, 23 maart 2005:

"Degene die op of aan de weg aanwezig is bij een tot toeloop van het publiek aanleiding gevende gebeurtenis, dan wel zich bevindt in of aanwezig is bij een samenshooling of bij enig voorval waardoor er wanordelijkheden ontstaan of dreigen te ontstaan, is verplicht op een daartoe strekkend bevel van een ambtenaar van Politie direct zijn weg te vervolgen of zich in de door hem aangewezen richting te verwijderen."

3.3 Artikel 184, eerste lid:

"Hij die opzettelijk niet voldoet aan een bevel of een vordering, krachtens wettelijk voorschrift gedaan door een ambtenaar met de uitoefening van enig toezicht belast of door een ambtenaar belast met of bevoegd verklaard tot het opsporen of onderzoeken

van strafbare feiten, alsmede hij die opzettelijk enige handeling, door een van die ambtenaren ondernomen ter uitvoering van enig wettelijk voorschrift, belet, belemmert of

verijdt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste 3 maanden of geldboete van de tweede categorie."

4.1 Artikel 11 Grondwet:

"Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam."

4.2 Artikel 8 EVRM:

"1. Eenieder heeft recht op eerbiediging van zijn privéleven, zijn gezinsleven, zijn huis en zijn briefwisseling.

2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan met betrekking tot de uitoefening van dit recht dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving nodig is in het belang van 's lands veiligheid, de openbare veiligheid, of het economische welzijn van het land, de bescherming van de openbare orde en het voorkomen van strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden, of voor de bescherming van rechten en vrijheden van anderen."

5. Artikel 22 Ambtsinstructie:

"1. De ambtenaar kan een persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, ten behoeve van het vervoer handboeien aanleggen.

2. De maatregel, bedoeld in het eerste lid, kan slechts worden getroffen, indien de feiten of omstandigheden dit redelijkerwijs vereisen met het oog op gevaar voor ontvluchting, dan wel met het oog op gevaar voor de veiligheid of het leven van de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, van de ambtenaar of van derden.

3. De in het tweede lid bedoelde feiten of omstandigheden kunnen slechts gelegen zijn in:

- a. de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, of
- b. de aard van het strafbare feit op grond waarvan de vrijheidsbeneming heeft plaatsgevonden, één en ander in samenhang met de wijze waarop en de situatie waarin het vervoer plaatsvindt."